

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ח' באלול התשע"ו
11/09/2016

עת"מ 24305-06-16 עתאמנה נ' לשכת עורכי הדין

לפני: כבוד השופט מאיר יפרח

העותר: מוחמד עתאמנה

נגד

המשיבה: לשכת עורכי הדין – הוועד המרכזי

תאריך הישיבה: ח' אלול תשע"ו (11 ספטמבר 2016)

בשם העותר: עו"ד עלא תלאווי

בשם המשיבה: עו"ד גלעד וקסלר

חקיקה שאוזכרה:

[חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961](#): סע' 44 (א)(1), 44 (א)(2), 78, 78 (ג)

[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\]](#), תשמ"ב-1982: סע' 60

מיני-רציו:

* לעניין מי שהגיש בקשה להתקבל כחבר בלשכת עורכי הדין, ומסתבר שנערכה חקירה בעניינו וטרם הוחלט אם להגיש נגדו כתב אישום – ככל שמתרחקת נקודת הזמן בה נבחנת הבקשה מן המועד שבו נחקר המועמד במשטרה, כך גובר המשקל היחסי שיש ליתן לזכות החוקתית לחופש עיסוק.

* עורכי-דין – חברות בלשכה – סירוב הלשכה לקבל חבר

* עורכי-דין – חברות בלשכה – מועמדות

* עורכי-דין – לשכת עורכי-הדין – החלטותיה

העותר ביקש להתקבל כחבר בלשכת עורכי הדין. הוועד המרכזי של הלשכה החליט לאמץ את המלצת וועדת ההתמחות הארצית שלא לאפשר לעותר להתקבל כחבר בלשכה כל עוד תיק החקירה בעניינו (בגין חשד לביצוע עבירת תקיפה) פתוח. לדעת העותר החלטה זו אינה סבירה ואינה מידתית, ומכאן העתירה.

בימ"ש לעניינים מנהליים קיבל את העתירה בקבעו:

אכן, משתמע מפסק הדין בעניין כהנוב שגם קיומה של חקירה משטרתית נגד מועמד, די בה על מנת לדחות לשעה את הדיון בבקשתו להתקבל כחבר בלשכה. אלא, שיש לתת את הדעת גם ללשון שנקטה בפסק הדין, שדיברה על מועמד החי חיי פשע (ללמדך על מהות העבירה ומשכה) ומתנהלת נגדו חקירה, מה שאין כן בענייננו. לא למותר להזכיר כי בפרשת כהנוב הוגש כתב אישום, מה שאין כן בפרשתנו.

ועוד. שאלה היא אם יש ממש בראיות המנהליות הקיימות לחובת העותר כדי להצדיק את עמדת הלשכה. אחת מהראיות המנהליות הנטענות לבסס את החלטתה היא מכתב האנונימי שהתקבל אצלה. ברם המכתב האנונימי האמור הוא איננו בעל ערך כלשהו. המכתב אינו חורג מגדר "שמועה פורחת" (קרי: רכילות), הואיל ונתונים שבבסיסו הסתברו כרחוקים מלהיות אמינים. לא מדובר אפוא ב"עובדות אחרות" שנתגלו, כמאמר סעיף 44 (א)(1) לחוק לשכת עורכי הדין, משום שאין אלה "עובדות" כלל ועיקר.

אשר להודיית העותר כי התנהלה נגדו חקירה במסגרתה יוחס לו חשד של תקיפה והוא היה נתון במעצר 5 ימים בשנת 2014. באותה נשימה כבר העותר במיוחד לו. הרשות הממונה טרם החליטה מה יעשה בחומר החקירה. חלפו כשנתיים בלא הכרעה בגורל התיק. אין זה סביר לצפות מהמבקש להמשיך ולהמתין עד שיבוא אליהו. חזקת החפות עודנה נתונה לו. אכן, חזקת החפות והזכות לחופש העיסוק היו נחלשות אילו ניצב היה לפנינו כתב אישום (ולמצער אילו היו עמדנו ערב הגשתו), אך לא זהו המצב.

הלשכה אמונה אמנם על קבלת חברים לשורותיה ועליה לעמוד על המשמר שלא יתקבלו אלא מועמדים ללא רבב ככל האפשר, על מנת שלא לפגוע בטוהר המקצוע ובמטרה לשמור על אמון הציבור ולהגן עליו מפני מי שאינו ראוי לשמש עו"ד. אולם מול חיוניות תכליות אלה אין לשכוח את העותר, אשר הפגם היחיד שנמצא בעברו הוא קיומה של תלונה שלא ידוע מה ילד יום לגביה. אם אכן יסתבר ביום מן הימים שהוגש כתב אישום נגד העותר, סעיף 78 לחוק מסמיך את הלשכה לנקוט כלפיו הליכי השעיה זמנית.

מעבר לנדרש יובהר כי אפילו היה בידי הלשכה מידע בדבר המלצת המשטרה בעניינו של העותר (כגון: העמדתו לדין בעבירה מסוימת) אגב העברת תיק החקירה לפרקליטות – עדיין לא היה בכך ולא כלום. היה זה בלתי אפשרי להביא המלצה זו במניין שיקולי הלשכה, שכן הרשות החוקרת ממונה על איסוף חומר החקירה. השאלה כיצד ראוי לנהוג בחומר החקירה, היא עניין לפרקליטות לענות בו.

אם כן, החלטת הלשכה בעניינו של העותר, בשים לב לנסיבות, לא הייתה סבירה ומידתית. חוסר הסבירות יסודו בכך שניתן לפנייה האנונימית משקל כלשהו. פן אחר של חוסר הסבירות בא לידי ביטוי בכך שהלשכה לא נתנה משקל כלשהו לעובדה שמאז האירוע המיוחס לעותר ועד עתה, חלפה עת רבה בלא שהוחלט על הגשת כתב אישום נגד העותר. האיזון בין רצון הלשכה לשמור על טוהר המקצוע, מחד, לבין חופש העיסוק של העותר, מאידך, לא היה הולם. ככל שמתרחקת נקודת הזמן שבה נבחנת הבקשה מן המועד שבו נחקר המועמד במשטרה, כך גובר המשקל היחסי שיש ליתן לזכות החוקתית לחופש עיסוק.

פסק דין

העותר ביקש להתקבל כחבר בלשכת עורכי הדין. הוועד המרכזי של הלשכה החליט ביום 12.4.16 לאמץ את המלצת וועדת ההתמחות הארצית שלא לאפשר לעותר להתקבל כחבר בלשכה כל עוד תיק החקירה בעניינו – פתוח. לדעת העותר, החלטה זו אינה סבירה ואינה מידתית ועל כן – דינה להתבטל. מכאן העתירה.

העובדות שבבסיס העתירה אינן במחלוקת, ואלו הן, בתמצית:

נגד העותר התנהלה חקירה בתיק פל"א 251613/14 (תחנת עירון), בגין חשד לביצוע עבירה של תקיפה מיום 8.6.14. המדובר הוא בחשד שיוחס לעותר כאילו תקף הוא אדם מבוגר וגרם לו לשברים בגופו. בגין חשד זה, נעצר העותר למשך 5 ימים ושחרר.

העותר דיווח על כך ללשכה, עת ביקש להתחיל להתמחות. הלשכה החליטה להתיר לעותר להתמחות, אולם זאת – בלא שיהא בכך משום אישור שיוכל להיבחן בבחינות ההסמכה או לקבל רישיון עריכת דין ועניינו יידון לקראת תום התמחותו בהתאם להתפתחויות בו (מכתב הלשכה מיום 19.4.15, נספח ב' לכתב התשובה).

ביום 25.2.16 נתקבל בלשכה מכתב אנונימי, הממוען אל ראש הלשכה, עו"ד אפי נוה, ללא חתימת מאן דהו, שתחתיה צויין: "תושבים מפוחדים באקה אל גרביה" (תשומת הלב מופנית כבר עתה להבדל שבין לשון הרבים שבחתימה, לבין לשון היחיד הנקוטה לאורך המכתב). במכתב זה (נספח ד' לכתב התשובה) מוסבת תשומת לב הלשכה לכך שנגד העותר "מתנהל משפט בגין תקיפה בנסיבות מחמירות" וכן לעברו הפלילי הנטען של העותר. הכותב האלמוני מציין כי העותר "חמוש בנשק קר וחם וכולם יודעים זאת אך מפחדים להתלונן נגדו".

נוכח בקשת העותר להתקבל כחבר בלשכה לאחר שיעמוד בבחינות בהצלחה ולאור המכתב האמור, הוזמן העותר לשימוע לפני וועדת ההתמחות הארצית. שימוע זה נערך ביום 16.3.16. לאחר מכן, הועבר הדיון לוועד המרכזי של הלשכה, תוך שוועדת ההתמחות המליצה לוועד המרכזי את אשר המליצה. הוועד המרכזי החליט כי העותר יוכל לגשת לבחינות ההסמכה, אך לא יוכל להתקבל כחבר הלשכה כל עוד תיק החקירה בעניינו – פתוח.

העותר גורס כי החלטה זו אינה סבירה ואינה מידתית. חוסר הסבירות נובע **ראשית** מכך שהחלטה פוגעת בחזקת החפות של העותר, במיוחד בשים לב לכך שאין בנמצא החלטה להעמיד את העותר לדין בגין העבירה המיוחסת לו וכן בהתחשב בעברו ה**נקי** של העותר; **שנית**, עסקינן בפגיעה בחופש העיסוק, באופן בלתי מידתי ומעל לנדרש; **שלישית**, ההחלטה פוגעת בעקרון ההסתמכות של העותר על הסכמת הלשכה לרשום אותו כמתמחה ולאפשר לו להתמחות. יש בכך, לשיטתו משום הבטחה שלטונית שכל עוד לא יתגלו עובדות חדשות – יתקבל כחבר בלשכה אם יעבור את הבחינות. העותר אף סבור כי ההחלטה בלתי מידתית שכן קיימות דרכים חלופיות לטפל בעניינו אם יוגש נגדו כתב אישום, דוגמת הדרך המותווית **בסעיף 78(ג) לחוק לשכת עורכי הדין**, התשכ"א – 1961, הדין בסמכות הלשכה להשעות זמנית עו"ד שהוגש נגדו כתב אישום (מה שאין כן לגבי מי שמנוהלת נגדו חקירה).

הלשכה טענה כי היא מוסמכת לסרב לשעה לקבל את העותר כחבר בשורותיה, אלא שאיני נזקק לטיעון זה, שכן העותר לא כפר בסמכותה זו של הלשכה ועתירתו אינה תוקפת את ההחלטה בעילה של חוסר סמכות. הלשכה הוסיפה וטענה בכתב התשובה כי החלטתה סבירה ומידתית בנסיבות ובית המשפט אינו אמור להמיר את שיקול דעתה בשיקול דעתו. זאת, על שום שהלשכה אמונה לפי דין על קביעת אמות המידה להתנהגות חבריה והוועד המרכזי מוסמך למנוע קבלת רישיון עריכת דין ועיסוק במקצוע זה, ממי שהתנהגותו מצביעה על כך שאינו ראוי לשמש עו"ד. כל זאת, מתוך מטרה להגן על רמתו וטהרו של המקצוע לטובת הציבור בכלל ולטובת הנזקקים לשירותים משפטיים, בפרט. על כן, רשאית הלשכה ואף חייבת לעמוד בשער הכניסה למקצוע ולוודא כי אדם שתלויה לו קופת שרצים, לא יתקבל כחבר בשורותיה.

הלשכה סבורה כי אם החשדות נגד העותר יתבררו כנכונים והוא יורשע בדינו, קרוב לוודאי שהרשעתו תהא בעבירה שיש עימה קלון, שכן עבירת אלימות מצד עו"ד היא עבירה הנושאת בדרך כלל קלון בכנפיה (על"ע 11744/04 זיו נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, ניתן ביום 8.8.05, פורסם במאגר נבו). בנסיבות אלה, הלשכה סבורה שהדרך שיש לנהוג בה במצבים בהם נגד מועמד תלוי ועומד הליך שיכול ויצביע עליו כמי שאינו ראוי להימנות על שורותיה (לצמיתות או לשעה), היא להמתין עם ההחלטה בבקשתו עד לתום בירור העניין.

חוששני שאיני רואה עין בעין עם הלשכה את מצב הדברים בנסיבות העניין. לא בכדי לא הפנתה הלשכה לפסק דין כלשהו שקבע כי גם שעה שתלויה ועומדת (רק) חקירה נגד מועמד – רשאית היא לדחות ההחלטה בבקשתו להתקבל כחבר בלשכה, עד אשר יתברר מה גורל אותה חקירה, יהא משך הזמן שיידרש לכך כאשר יהיה. כל פסקי הדין שהובאו בכתב התשובה, דנו במועמד אשר עניינו נדון או עמד להידון בבית המשפט ומחמת כך, ביקשה הלשכה לדחות ההכרעה בבקשתו להתקבל כחבר עד שיוכרע (ואולי גם: ייגזר) דינו. הלשכה ביקשה לסמוך בין היתר על פסק הדין בע"מ 1758/10 לשכת עורכי הדין בישראל נ' שגיא, ניתן ביום 15.8.11, פורסם במאגר נבו, ככזה התומך בעמדתה, שכן לשיטתה, דובר בו "בחקירה בלבד, שבנקודת הזמן בה נדונה בקשתו התמשכה כבר לכל הפחות 3 שנים מבלי שהוחלט להגיש כתב אישום. למרות זאת, אישר בית המשפט העליון את החלטת הלשכה לסרב לשעה עד לתום ההליכים הפליליים נגדו" (סעיף 51 לכתב התשובה).

דא עקא, המעיין בפסק הדין ימצא שהחלטת מוסדות הלשכה וכן החלטת בית המשפט נסמכו לא רק על קיום חקירה פלילית שנמשכה בעת ההיא ולא תמה, כי אם אף – ובעיקר – על ממצאים שנקבעו לחובת המשיב דשם בפסק דין חלוט של בית המשפט המחוזי (בעניין אזרחי) ובית המשפט העליון פסק שדי בהם כדי להוות ראייה מנהלית רלוונטית ועוצמתית, שכן ממצאי פסק הדין באים בגדר "עובדות אחרות" במובן סעיף 44(א)(2) לחוק לשכת עורכי הדין. פרשת שגיא שונה אפוא מהותית מענייננו ויש לשקול היטב אם המקרה דן בא בדלת אמותיה.

אכן, משתמע מפסק הדין בעל"ע 1/72 כהנוב נ' לשכת עורכי הדין, פ"ד כו (1) 565 (1972), שגם קיומה של חקירה משטרתית נגד מועמד, די בה על מנת לדחות לשעה את הדיון בבקשתו להתקבל כחבר בלשכה, אלא שיש לתת את הדעת גם ללשון שנקטה בפסק הדין, שדיברה על מועמד החי חיי פשע (ללמדך על מהות העבירה ומשכה) ומתנהלת נגדו חקירה, מה שאין כן בענייננו. לא למותר להזכיר כי בפרשת כהנוב הנ"ל הוגש כתב אישום, מה שאין כן בפרשתנו.

זאת ועוד. שאלה היא אם יש ממש בראיות המנהליות הקיימות לחובת העותר כדי להצדיק את עמדת הלשכה. מכבר נפסק כי ראייה מנהלית היא

ראיות מינהליות הן ראיות שאדם סביר ורשות סבירה היו מסתמכים עליהן ורואים אותן כבעלות ערך הוכחתי ראוי ומספיק בנסיבות המקרה" (ראו, מכלל רבית אחרים, בג"צ 708/06 גורסקי נ' משרד הפנים, ניתן ביום 23.9.07, פורסם במאגר נבו; ע"מ 5417/13 דג'יטנו נ' משרד הפנים, ניתן ביום 11.9.14, פורסם במאגר נבו; בג"צ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח (5) 412 (1994)). בהקשר זה, ראוי להביא מדברי בית המשפט בפרשת דג'יטנו הנ"ל, כהאי לישנא: " ... עוצמת הראיות המנהליות הנדרשות לשם גיבוש החלטה עשויה להשתנות, ו... בין היתר יסוד של אדם, או כאשר נפגע אינטרס ההסתמכות או הציפייה הלגיטימית שלו: 'לא די בכך

שתהיינה בפני הרשות המינהלית ראיות המאששות על-פי תוכן את מסקנותיה. אם יש בהן פגיעה בזכויות קיימות, לרבות זכויות קנייניות, הן צריכות להיות ברורות, חד-משמעיות ומשכנעות כדי שיוכלו להוות תשתית להחלטה. כגודל הזכות העלולה להיפגע כן גודלה ועוצמתה של הראיה הנדרשת'...".

בענייננו, הראיות המנהליות הנטענות לבסס את ההחלטה, והבאות – לפי גישת הלשכה בגדר "עובדות אחרות", כוללות שתיים אלה: **האחת** – מכתב ההתנגדות שנתקבל ביום 25.2.16; **השנייה** – הודיית העותר בכך שנוהלה נגדו חקירה לפני ז'ך חודשים לערך ובה במידה – כפירה מלאה ומחלטת במיחוס לו.

מכתב ההתנגדות אינו אלא שמועה פורחת אשר לא די בה על מנת להשתית עליה ממצא. המדובר בשמועה פורחת ממספר טעמים: **ראשית**, המכתב אינו חתום בידי איש; **שנית**, המכתב מתיימר לשוות לעצמו נֶפֶח של "תושבים מפוחדים", אך לשונו היא לשון **נְחִיד**, היינו: בודד שכתב את שכתב; **שלישית**, תוכן המכתב ייחס לעותר עבירות אחדות שאינן קלות ערך ובהן אחזקת אמל"ח; תקיפת שכנים ואיומים ברצח (וכן החשד לעבירה משנת 2014) ולא זו בלבד, אלא שצויין במכתב זה שהעותר חמוש בנשק קר וחם ומטיל חיתתו על סביבתו, עד כי זו חוששת להתלונן נגדו. הכותב מביע פליאה "עד מתי ימשיכו להתעלם מקיומו של עבריין מועד? עד שירצח מישהו חלילה?".

אין צריך לומר כי, בהנחה שהלשכה ביקשה לרדת לחקר העובדות שבמכתב, לא נמצא לה ולו זנב ראייה (ולו חלשה בעוצמתה) לאמיתות תוכן המכתב. אם בכלל – נמצא ללשכה כי תוכן המכתב **אֵינן** נכון, לפחות בכל הנוגע לחשד נושא תיק החקירה משנת 2014, שכן המכתב מציין שהעותר "נעצר לשבועיים"; ולא היא. מעצרו היה ל-5 ימים. המכתב אף מציין כי נגד העותר "מתנהל משפט בגין תקיפה בנסיבות מחמירות", ואף "עובדה" זו אינה אלא בדייה מוחלטת, לפי שגם הלשכה מסכימה לכך שחרף תום החקירה – לא הוחלט על הגשת כתב אישום נגד העותר ולא מתנהל משפט כלשהו נגדו.

מצפה הייתה כי הלשכה לא תסתפק במכתב זה, כלשונו, אלא תנקוט צעדים כלשהם לבירור תוכנו. הלשכה לא טענה כי עשתה כן.

הנה כי כן, המכתב האנונימי אינו בעל ערך כלשהו, שכן הוא אינו חוצה את הרף (הנמוך) של "ראייה מנהלית". המכתב אינו חורג מגדר "שמועה פורחת" (קרי: רכילות) הואיל ונתונים שבבסיסו נסתברו כרחוקים מלהיות אמינים. לא מדובר אפוא ב"עובדות אחרות" שנתגלו, כמאמר סעיף **44(א)(1)** לחוק, משום שאין אלה "עובדות" כלל ועיקר.

לפנים מן הנדרש, אציין כי במהלך הדיון עמד ב"כ העותר על כך שבמסגרת השימוע בוועדת ההתמחות הארצית, לא הוצג המכתב לעיונו כך שלא היה באפשרותו להתמודד עם תוכנו. איני פוסק כי כך אכן אירע; ועם זאת אני סבור כי שעה שבעל דין נדרש להתמודד עם טענות המבקשות לפגוע בו, קל וחומר בזכותו החוקתית לחופש העיסוק, ראוי שכלל הראיות המנהליות שנאספו – יועמדו לעיונו על מנת שיהא בכוחו לחוות דעתו על אודותיהן, שלא לומר לפעול להפרכתן. זו הרי מהותו של "הליך הוגן", שלא יימצא אחד מן הצדדים להליך – במיוחד זה העלול להיפגע מן ההחלטה – בנחיתות ראייתית. ההגינות מחייבת הבאת כל ומלוא החומר לידיעת הנפגע-בכוח, על מנת שלא ייגרם מצב שבו יגשש הוא באפלה וימצא עצמו ניצב מול יריב רואה ואינו נראה.

נותרה לנו אפוא הודיית העותר כי התנהלה נגדו חקירה, במסגרתה יוחס לו חשד של תקיפה והוא היה נתון במעצר 5 ימים בשנת 2014. באותה נשימה, כפר העותר במיחוס לו. הרשות הממונה טרם החליטה מה ייעשה בחומר החקירה ואם מצדיק הוא העמדת העותר לדין פלילי, אם לאו. שאלה היא אם בנסיבות אלה, ראוי להעמיד העותר תלוי בין שמים וארץ עד אשר תבוא הרשות הממונה – על פי לוח הזמנים שלה, שאין לדעת מהו – ותחליט אם לסגור את תיק החקירה או שמא להגיש כתב אישום נגד העותר. מאז מעשה התקיפה המיחוס לעותר ועד עתה חלפו 27 חודשים; ואף אם אניח כי החקירה נתארכה חודשים מספר, עדיין חלפו **כשנתיים** בלא הכרעה בגורל התיק ודעת לנבון נקל שעסקינן בפרק זמן נכבד. אני סבור כי יהא זה בלתי סביר לצפות מן המבקש להמשיך ולהמתין עד שיבוא אליהו. הלא חזקת החפות עודנה נתונה לו (לא רק לפני הגשת כתב אישום, אלא גם לאחר מכן, כל עוד לא הורשע) וכמותה – חופש העיסוק שלו.

אכן, חזקת החפות והזכות לחופש העיסוק היו נחלשות אילו ניצב היה לפנינו כתב אישום (ולמצער אילו היו עומדות רגלינו ערב הגשתו), ולא זה המצב בהאידנא. הראייה הנדונה אינה אפוא עוצמתית דייה על מנת להסיג את זכויות העותר.

הלשכה אמונה אמנם על קבלת חברים לשורותיה ועליה לעמוד על המשמר שלא יתקבלו אלא מועמדים ללא רבב ככל האפשר, הן על מנת שלא לפגוע בטוהר המקצוע והן במטרה לשמור על אמון הציבור ולהגן עליו מפני מי שאינו ראוי לשמש עורך דין. אולם, מול חיוניות תכליות אלה, אין לשכוח את העותר, המבקש להיכנס לשורות הלשכה והפגם היחיד שנמצא בעברו הוא קיומה של תלונה – חשד בדבר תקיפה – שלא ידוע מה יילד יום לגביה. יוטעם כי אם אכן יסתבר ביום מן הימים שהוגש כתב אישום נגד העותר, עדיין לא נסתתמו מעייני ישועתה של הלשכה: **סעיף 78 לחוק לשכת עורכי הדין** מסמיך אותה לנקוט כלפיו הליכי השעיה זמנית, מפאת השינוי בנקודת האיזון וכרסום-מה בחזקת החפות.

מעבר לנדרש אומר כי אפילו היה בידי הלשכה מידע בדבר המלצת המשטרה בעניינו של העותר (כגון: העמדתו לדין בעבירה מסוימת) אגב העברת תיק החקירה לפרקליטות – עדיין לא היה בכך ולא כלום. היה זה **בלתי אפשרי** להביא המלצה זו במניין שיקולי הלשכה, שכן הדין הוא שלרשות החוקרת אין סמכות (חוקית) להמליץ אם להעמיד את הנחקר לדין, אם לאו, ובאיזו עבירה. הרשות החוקרת ממונה על **איסוף** חומר החקירה. **זו** הסמכות שנתייחדה לה בדין. עם השלמת איסוף החומר – עליה **להעבירו** אל הפרקליטות. הא – ותו לא (**סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי** [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982, שלשון סעיפיו הקטנים הרלוונטיים משמיעה: "חומר שהושג בחקירה ... תעבירו המשטרה ..."). השאלה כיצד ראוי לנהוג בחומר החקירה, היא עניין לפרקליטות – ולה בלבד – לענות בו, שכן ככלל, היא האמונה על כך מכוח הדין, ולא הרשות החוקרת.

כללו של דבר, העותר הוחשד לפני 27 חודשים בעבירת תקיפה, נעצר נחקר ושחרר. מני אז, לא נודע מה גורל הטיפול בעניין, על אף שתיק החקירה הועבר מן המשטרה לפרקליטות. הלשכה התירה לעותר להתחיל בהתמחות (ללא הסתמכות, ומכאן שלא ניתנה לעותר הבטחה שלטונית כלשהי) ולהיבחן בכתב ובעל-פה. הלה עבר את שתי הבחינות בהצלחה. הלשכה החליטה שלא להעניק לו רישיון, לפי שעה ו"כל עוד תיק החקירה בעניינו פתוח", נוכח "עובדות אחרות" שנתגלו לה, ובהן תלונה אנונימית וכן דיווחו של העותר על אודות החקירה שנוהלה נגדו. מן המכלול עולה כי החלטת הלשכה בעניינו של העותר, בשים לב לנסיבות, לא הייתה סבירה ומידתית.

חוסר הסבירות יסודו בכך שניתן לפנייה האנונימית משקל כלשהו (וזו לשון המעטה. ראו פרוטוקול הדיון בוועד המרכזי, נספח ו' לכתב התשובה, עמ' 2 פסקה שלישית, ממנה עולה כי האמור בפנייה האנונימית הפך מרכילות לעובדה מוגמרת: "...אני חושב שגם הטיעון הזה שלו בוועדה שהבן אדם הוא לא פגע בו, הוא נפל לבד, נפל על המדרכה, זה מרגיז". שמע מיניה: גרסת העותר נדחתה בפי הדובר ואילו גרסת הפנייה האנונימית נתקבלה על דעת הדובר, בה בשעה שהעיון הביקורתי בפנייה זו מלמד שלא היה בה ממש למצער בסוגיות אחרות, מהותיות לא פחות).

פן אחר של חוסר הסבירות בא לידי ביטוי בכך שהלשכה לא נתנה משקל כלשהו לעובדה שמאז האירוע המיוחס לעותר ועד עתה, חלפה עת רבה בלא שהוחלט על הגשת כתב אישום נגד העותר. האיזון בין רצון הלשכה (המובן בעיניי) לשמור על טוהר המקצוע, מחד גיסא, לבין חופש העיסוק של העותר, מאידך גיסא, לא היה איזון הולם, שכן החלטת הלשכה מותחת את גבולות הלכת **כהנוב** (ובנותיה) אל מעבר למשרעת הראויה: אילו היה העותר מבקש להתקבל כחבר בלשכה חודשים ספורים אחרי מועד חקירתו – הדעת נותנת שהחלטה הדוחה לפי שעה את הדיון בבקשתו עד להתבהרות המצב, הייתה ניצבת בתוככי מתחם הסבירות. ברם, שעה שפרק הזמן מאז האירוע ועד להחלטה מתארך, בלא שקיים נתון המצביע על החלטה להעמיד את העותר לדיון, ואילו הלשכה סבורה שראוי להמתין עד אשר ייפול דבר בעינינו של העותר (בלא קציבת מועד), כך מצטמצמים והולכים גבולות מתחם הסבירות עד אשר יריעתו אינה יכולה לספק הגנה ללשכה והחלטתה מצוייה מחוץ לגדרי המתחם. אכן, פגיעה זמנית בחופש העיסוק יכול ותיחשב מידתית, אך השאלה היא שאלה של מידת הזמן ושל הנסיבות האופפות את העניין. כך למשל אין דומה מי שהוגש נגדו כתב אישום (ובאותה מידה: מי שנקבעו לגביו ממצאים עובדתיים מסוימים בפסק דין אזרחי חלוט) למי שנערכה חקירה בעניינו וטרם הוחלט אם להגיש נגדו כתב אישום. במצב הדברים הראשון – דומה כי אין מנוס מהמתנה לסיום ההליך הפלילי (ולמצער: לסיום שלב ראיות התביעה במסגרתו) ורק אז ניתן יהיה לדון בבקשה לקבלה לחברות בלשכה, גם אם ניהול ההליך הפלילי מתארך; במצב הדברים השני – ככל שמתרחקת נקודת הזמן שבה נבחנת הבקשה מן המועד שבו נחקר המועמד במשטרה, כך גובר המשקל היחסי שיש ליתן לזכות החוקתית לחופש עיסוק ובכל הכבוד לאינטרס השמירה על טוהר המקצוע, הרי שזוהרו מתעמעם קמעא וחוסה בצל הזכות לחופש העיסוק. ניתן לומר כי קיימת מעין מקבילית כוחות בעניין זה: ככל שחומרת החשד המיוחס למבקש גבוהה יותר וככל שהראיות בעניינו עוצמתיות, ניתן יהא להצדיק החלטת הלשכה לדחות החלטה בשאלת קבלתו לחברות (אולם גם כאן פרק הזמן אינו בלתי מוגבל; הוא נובע מאיזון בין האינטרסים המתחרים).

דין העתירה להתקבל וכך אני מורה.

המשיבה תישא בהוצאות העותר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום ההוצאה ואילך עד ליום התשלום בפועל וכן בשכ"ט בא כוח העותר בסכום של 25,000 ₪, להיום.

ניתן היום, ח' באלול התשע"ו (11.9.2016), בהעדר הצדדים. המזכירות תמציא כדין עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

מאיר יפרח 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)